

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

II. An Deus sua omnia necessaria singulatim, ac præcisiuè alia ab aliis
cognoscat?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94274)

fit, quia eo modo quo amabile est, fit ab ipso cognoscibile, & cognitum eo modo, quo amatum iuxta fixum illud Philolophis, & Theologis axioma.

3. Secunda conclusio est; Deum in seipso cognosci est omnium, certaue conclusio: licet enim an Deus se in, vel ex creaturis cognoscat: questio celebris apud Recentiores fit; in se autem cognosci etiam à nemine negatur: quin, ut certum à plebique supponitur, etiam ab his, qui in alio, scilicet in creaturis, cognosci rursus defendunt, de quo postmodum d. 5. per totum agemus. Probatur conclusio primo: quia Deus secundum se, & in se intimit, atque independenter à quouis alio habet veritatem entitativam: imo, ut nuper aiebam, reliqua omnia solum habent veritatem à Dei veritate entitativa participatam, veraque analogice solum sunt, relate ad principale analogatum verum, scilicet Deum: atqui reliqua extra Deum, quia in se, & secundum se vera sunt, atque veritatem analogicè, ac non strictissima, & propriissima significatione habent, in se ipsa à Deo cognoscuntur: ergo potiori iure à se in seipso cognoscuntur Deus.

4. Probatur secundo: quia de ratione infinitæ, & omniscientia virtutis est de se, & à se ad omnis veri cognitionem habendam determinatam esse: ergo non eget alio determinatio, quam veritatis, seu veri positione: quare, cum summum verum Deus necessario sit, nec determinatio alio extrinseco eget, ut in ipsum feratur, illumque cognoscat, quod ipsum est in se ipso, à se ipso cognosci Deum. Denique, si in seipso Deus se non cognoscit: sed in alio à se: ut se cognosceret, egeret determinatio extrinseco alio: quare, si creatura omnia repugnarent, Deus se non cognosceret: ac proinde non esset scientia Dei summe necessaria, maiorisque constantia, quam possibili creata: quod est absurdum. Adde nec fore infinitam cum ab aliquo finito, & creatura ex parte obiecti, & principaliter, quam à se, in licet illa obiectiva penderet. Contra has conclusiones nihil est, quod vel leuiter, pugnet, diluendum: quod enim difficultatem aliquam præferret ex eo quod ad seipsam scientiam feratur, seque cognoscat, quod videtur impossibile, diluimus citata quest. 5. An vero metaphysice scientia alia supra scientiam directam reflexiua metaphysice ab illa diuersa assignanda sit? q. ult. de actibus liberis difficultas communis est cum cognitione extrinsecorum contingentium; quo scilicet pacto eius scientia constantia cum obiectorum contingentia consistat, cui eo loco fiet satis.

QVÆSTIO II.

An Deus sua omnia necessaria singulariter, ac præcisue alia ab aliis cognoscat?

DPLICITER aliquid videri totum, seu totaliter potest. Primo implicite, quin partes singularem attendamus: Secundo explicite singula, quæ illud quoquomodo, constitunt, videndo. Primo modo Deum à seipso videri ostendimus quest. 1. de secundo modo præiens questio instituitur. Licet enim Deus vniformis simplicissimisque sit; metaphysicè pluribus consistat, essentia nimirum, attributis, & personatibus.

Christoph. de Orrego, de Deo Pno, Tomus I.

CERTAMEN I.

Doctorum sententia referuntur, & expenduntur.

Questionem hanc inde omnino Murciani, & reliqui Recentiores dirimendam putant, quod scilicet visio possit, vel non possit in obiecto viso vnium prædicatum ab alio, cui identificatur, ex parte obiecti præcendere; ego vero aliunde questionem dirimendam reor. Imo in opinione negante vniuersim præcisiones obiectiuas, etiam per abstractiuam cognitionem, atque formales solummodo admittente, asserendum omnino esse cognitionem Dei, quatenus ad omnipotentiam tendit, non esse metaphysicè eandem cum cognitione Dei, quatenus ad essentiam, iustitiam, vel aliud quodpiam attributum attendit: ac proinde in Deo dari cognitionem veram circa vnium attributum diuinum, quæ metaphysicè diuersa sit à cognitione Dei, quæ versatur circa attributum aliud, ita ut cognitio Dei ex pluribus partialibus cognitionibus, quarum singula singula præcisè formaliter repræsentet, totaque Dei erga seipsum cognitio compositione formali metaphysica, (quæ sola in ea sententia esse potest) ex eis omnibus compingatur: non secus atque è suis prædicatis essentia, & attributorum in eadem sententia componitur Deus.

2. Ratio est conspicua: quia in ea opinione prædicata metaphysica rem physice eandem metaphysicè constituentia, non aliter diuersa metaphysicè sunt, quam conceptione rei physice, & ex parte etiam obiecti eiusdem in ordine ad connotata diuersa: cum autem cognitio Dei, quæ fertur in essentiam, feratur in obiectum formaliter metaphysicè diuersum, (eo modo, quo in hac opinione formaliter solum præcidentium diuersitas metaphysica esse potest) ab omnipotentia, immanentia, & aliis: quod insuper diuersa habeat etiam connotata tam proxima, quam remota ab eis, ad quæ eadem realiter cognitio quæ omnipotentia est, referatur: quare nequit non ab ea metaphysicè distingui, modo distinctionis metaphysicæ in opinione formaliter solum præcidentium possibili.

3. Respondebis ex Murciani cognitionem intuitiuam obiecti è conceptu intuitiuæ in totum obiectum indiuisibiliter ferti: quare cognitionem intuitiuam in eius vniam formalitatem, & in ordine ad vniam connotatum, seu prædicatum eiusdem rei visa esse chimericam, & fictitiam. In primis solutio hæc falso supponit eum esse intuitiuæ cognitionis, seu visionis essentialem conceptum, ut vidimus controu. de Trinit. & controu. de Incarnat. & fusius controu. de actibus intellectus tract. de anima. Secundo, ut ea solutio in præcidentibus ex parte obiecti etiam verum haberet, secus in præcidentibus solum formaliter, sicque solum diuisiuis metaphysicè rei eiusdem physice metaphysica prædicata. Hi enim è sola diuersitate connotatorum prædicata rei, conceptusque obiectiuæ formaliter metaphysicè diuisiuis: quare implicat, rem, seu conceptum obiectiuum vnium posse concipi à nobis in ordine ad connotatum diuersum ab alio, ad quod idem metaphysicè, & obiectiuè referri potest, atque è conceptu suo formali essentiali metaphysico ad vtrumque, vel plura (si plura habere possit) formaliter indiuisibiliter referri, ut patet. Secundo in hæc sententia formaliter solum præcidente discrimen illud visionis intuitiuæ, & abstractiuæ cognitionis non est: cum neque cognitioni abstractiuæ aliquid rei, non cognito alio, admittatur, esto in sententia præcidentium obiectiuæ, quam illi, sicut nos, sequuntur, locum habeat.

4. Ceterum in hac præcidentium obiectiuæ sententia, qui visioni etiam præcisionem obiectiuam æstimant possibilem, per consequens reputant Dei scientiam singula, & omnia prædicata diuina præcisue etiam, ac theoriam repræsentare: quare Deum à se non implicite solum; sed explicite secundum partes sui metaphysicas totum cognosci. Probant: quia eo admisso principio, nihil videtur obstarè, quominus intuitiua Dei scientia ad

VRTEGA
IN A. P. PACI
D. V. I. A.

Unum prædicatum diuinum feratur, quin ei, quatenus ad illud tendit, ex parte obiecti aliud occurrat: sique ex partialibus metaphysice scientiis pro partibus, seu prædicatis metaphysicis, quibus Deus metaphysice constat, scientia etiam Dei metaphysice constat; quin, cum eiusmodi metaphysica prædicata diuina vera in se, & secundum se, & cognoscibilia mutuo independentem alia ab aliis sint, eo etiam modo à Deo cognosci debere, qui omnes & singulas veritates, & modos cognoscibilitatis obiecti sui insinuat perspicacia, & cognitione attingere, & penetrare debet.

5. Ex aliis vero, qui præcisiones obiectiuas admittentes, eas tamen per solam abstractiuam cognitionem, non autem per intuitiuam fieri posse admittunt, consequenter asserendum existimant, non posse in Deo dari verum scientia diuinæ conceptum, qui non in totum Deum, eiusque omnia prædicata simul ex parte obiecti representatum feratur: quare neque ex parte obiecti per partes sui, siue prædicata metaphysica singularem, ac seorsim præcisione cognita Deum totum à se cognosci posse. Ratio est, ex qua nuper argumento nostro numeri secundi responderi posse dicebamus n. 3. si enim de visionis, seu intuitiuæ cognitionis essentia, & conceptu specifico est in rem, omniatque prædicata indiuisibiliter ferri: circa unum veram, ac non fictam, visionem, quin in alia omnia, ferri prorsus repugnat: quare & diuinæ scientiæ, quæ intuitiuæ essentia sua est circa unum Dei prædicatum seorsim, ac præcisione sumptum ab aliis ferri prorsus repugnat. Quæ solutio licet in opinione præcedentium solum formaliter locum non habeat, vt eo n. 3. ostendimus; in opinione tamen admittentium præcisiones obiectiuas per abstractiuas cognitiones solum locum videtur habere, vt ibidem notabamus, licet moderamen tam subiicienda opinionis teritæ possit admittere.

6. Tertiæ sententia in admittentibus etiam præcisiones obiectiuas, non autem in rei visione, & intuitione, non omnino contemenda esse potest. Dei scientiam, licet non explicite totum Deum per partes omnes metaphysicas singularem, & præcisione alias ab aliis representatas posse pertingere, & præcisione alias ab aliis representatas propositas Deo ipsi representare: quia, licet non possit non omnia, quæ in Deo millarenus, nec realiter, nec formaliter ex natura rei distinguuntur, ex prædicato essentiali, & specifico simul, atque indiuisibiliter pertingere: at ea, quæ in Deo realiter virtualiter siue formaliter ex natura rei verè, iuxta illas opiniones separantur (vt personalia, & libera Dei prædicata ab eius prædicatis communibus, & necessariis) ritè, rectèque posse alia ab aliis seorsim vera Dei scientia præcisione cognosci; quin intuitionis prædicato scientia Dei derogatur. Si enim verè, ac non fictè, alia, & alia res seu formalitas vnumquodque ex eis prædicatis sit, etiam vnum, ex eis videatur sine alio aliter ac est, non videbitur: quod solum visioni, & intuitioni repugnat.

7. Nec satis est quod huc argumento Murciani responderebatur: distinctionem nempe virtuales ex aliqua veritate Catholica, certæ theologicæ inductam in ordine ad aliquod munus proprium distinctorum, in ordine ad aliud munus proprium distinctorum induci in diuinis non debere: quare, licet inducta sit distinctio virtualis, vel formalis ex natura rei inter necessaria Dei, & libera in ordine ad subiecta prædicata contradictoria defectibilitatis, & indefectibilitatis, defectiois, & non defectiois, atque inter communia, & personalia in ordine ad alia communicationis, & non communicationis; non tamen statim licere eam inter eiusmodi prædicata distinctionem admittere in ordine ad hoc aliud munus distinctorum proprium, videtur & non videtur: licet illa alia contradictoria magis realia, & physica videatur: hæc verò realia intentionalia solum ac proinde quæ minori reali physica distinctione indi-geant.

8. Non, inquam, est satis. Primo: quia aliud est, quorum occasione distinctio in diuinis admittitur; aliud est ea ex occasione vigente in diuinis admittenda, quid consequens theologicè sit, statuere. Ratio facta distinctionem veram, & physicam inter ea diuina siue realem virtuales, siue formalem ex natura rei supponit aliunde inductam

indeque probat, vnam præcisionem ab alia videri posse, quin visionis naturæ derogetur, quia diuersa res verè, ac non fictè realiter virtualiter est; non autem quod alia contradictoria subeat. Si enim visionis essentia in eo cognitionis modo circa ea obiecta saluatur, nulla, neque respectu visionis, neque respectu obiecti est contradictio: quia circa idem omnino omnium identitate, ac indistinctione reali non est. Secundo in præcisione obiectiuæ cognitionis siue abstractiuæ, siue intuitiuæ nulla est vera, & realis contradictio, vt vidimus controuersi de vniuersalibus in logica; ipsique Recentiores Murciani, qui nobiscum præcisiones obiectiuas tuerentur debent fateri. Neque verò maior est contradictio in eo, quod idem physice, & realiter intuitiuè cognoscatur, & non cognoscatur: atque in eo, quod cognoscatur, & non cognoscatur abstractiuè, vt citata controu. & aliis de Trinit. & Incarnat. ostendebamus.

CERTAMEN II.

Nostra verosimilior sententia stabilitur.

1. **E**t si visio, & intuitio rei possit aliquod prædicatum illius, non cognito alio attingere, ac proinde ex parte obiecti præcedere, quin essentiali visionis conceptui, & quidditati derogetur; tamen censio cum Doctoribus secundæ sententiæ; obiectum Dei erga seipsum (imò, & circa quoduis aliud obiectum) non posse vnum prædicatum Dei, siue personale, siue essentiali, & commune, siue contingens, siue necessarium, quod de facto in Deo sit, sine aliis omnibus coniunctum, atque indiuisum ex parte obiecti per eandem formaliter scientiam nec solum, realiter eandem, representare: quare nec se totum explicite, seu per partes metaphysicas singularem cognitas, posse cognoscere Deum. Ratio huius conclusionis est: quia licet rationi visionis non obicit vnum rei prædicatum præcisione ab aliis rei etiam obiecti qua diuina est, vt enim sapientius diximus, scientia diuina, qua diuina, infinita per suam essentiam est per denegationem termini, etiam extrinseci, sicut cætera prædicata diuina: vnde fit (vt etiam sapientius diximus) non posse ex partialibus prædicatis scientia, adhuc metaphysice, constari: sicut nec reliqua attributa ex homogeneis formalitatibus compingit, metaphysice poterunt.

2. Ex his autem duobus principiis nostris abundè probatis controuersi, duplex ratio conficitur. Prima: quia si scientia Dei, quæ circa essentiam Dei est, non item esset circa omnipotentiam, aut aliud quodpiam prædicatum, quod in Deo est; sed circa vnumquodque scientia alia partialis metaphysice admittetur: iam scientia Dei adæquata ex metaphysice partialibus scientiis, ac proinde attributum diuinum ex partialibus formalitatibus homogeneis metaphysice compingeretur contra statum illud nostrum principium. Secundo: quia iam scientia Dei non esset e suo genere, & conceptu essentiali infinita, nec cui addi aliquid in suo genere aliunde non posset; vt infinitas diuina in quavis linea, & genere requirit. Neque enim Deus diuinaque prædicata infinita solum in suo quodque genere est: is enim infinitatis modus creaturis etiam conuenit: puta quantitatis contentiæ extensæ per partium infinitarum generis eiusdem additionem: discretæ per additionem infinitarum unitatum: qualitatis intensæ per infinitarum graduum speciei, seu generis, & rationis eiusdem. Verbi gratia, caloris, aut gratiæ adiunctionem. His enim infinita earum vnaqueque in suo genere, siue intra suum genus, apud admittentes earum rerum infinitum, eaderet.

3. Deus autem, diuinaque omnia non ita solum in suo quodque genere infinita sunt; sed ex genere, & conceptu suo essentiali infinita, quomodo nihil creatum, ac non diuinum infinitum esse potest, ac proinde scientia diuina, qua diuina, infinita non solum in genere scientiæ;

scientiæ; sed è genere suo esse debet: ac proinde omnis scientia, cuique nihil in ea linea, & genere scientiæ addi adhuc metaphysice possit: ergo scientia hæc diuina erga ipsam Deum, vt vere diuina, ac non ficta diuina sit, è conceptu, essentia, & genere suo infinita, atque adeo omniscientia illius obiecti Dei esse debet: vel ergo non solum totus Deus physice sumptus; sed quoduis eius prædicatum metaphysicum, vt præcise ab aliis concepitur à nobis verum est, & cognoscibile, vel secus, si sic præcise vnumquodque sumptum verum non est: ergo nullum ex eis scorum scientia diuina repræsentatur: ac proinde, nec singularem ea omnia à Deo cognoscuntur, nec se explicite per cognitionem partium, seu prædicatorum suorum metaphysice à nobis distinctorum secundum se totum cognoscit Deus. Si autem vera omnia præcise sumpta sint: ergo in ea omnia simul feratur diuina scientia metaphysice vere sumpta, nec potest etiam qua scientia diuina concipi ferri in vnum, quin in aliud etiam positiuè feratur: ergo implicat ferri in vnum, præscindendo ex parte obiecti ab aliis: quare & concipi explicite totum Deum secundum omnia prædicata metaphysica singularem.

4. Dices, ea omnia prædicata vere in Deo esse, cognoscique à nobis sine fictione vlla ex parte rei obiectæ: quare, & à Deo etiam cognosci ea omnia debere, licet similitate cognitionis diuinæ erga Deum quoduis diuinum veritate, non autem similitate ex parte obiecti: quemadmodum, licet ex prædicato diuinæ formaliter indiuisibiliter in extrinseca omnia feratur à Deo distincta; non tamen similitate ex parte obiecti; cognoscit enim Deus ea ex parte obiecti, & inter se, distincta esse, & à se ipso. Cæterum, cum obiecta alia re ipsa ab ipso, atque inter se vere distincta cognoscit, locus est distinctioni similitudinis ex parte cognitionis, & non similitudinis ex parte obiecti: qua hæc habent obiecta de se, ac non cognitione indiuisibilibus; in re autem eadem, & inseparabiliter (vt Deus totus est) eius prædicata de se distinctionem non habent, sed solum inducendam beneficio cognitionis, quæ vnum, non cognitio alio, repræsentat: quare cognitione, quæ essentia sua omnia necessario repræsentat, nequit ex parte obiecti induci: siquidem per illam nequit vnum sine alio cognosci. Vnde idem est respectu obiecti eiusdem, & inseparabilis cognosci à Deo similitate obiecti, atque cognosci similitate cognitionis, vel è contra.

5. Secunda ratio specialis pro impossibilitate cognitionis diuinæ reliquorum attributorum ab essentia sumitur ex parte obiecti, innotiturque alteri nostro principio, quod satis statim controuersit, de Trinit. d. 6. quæst. 2. & hic controuersit. scilicet vnam solum veritatem, sicut & vnam entitatem essentia, adhuc metaphysice, propriam in diuinis esse: quare essentiam diuinam solum esse ens, & verum neutre, & substantiæ; cætera verò sine personalia, sine communia esse entia, & vera adiectiuè metaphysice solum, iure nimirum identitatis cum essentia à qua, & entitatem, & veritatem, esseque vera, & entia metaphysice mutantur. Inde verò fit, reliqua ab essentia in Deo, nisi ex identitate cum essentia vera positiuè non esse, ac proinde neque vere cognoscibilia: ergo neque à Deo præcisa ab essentia, siue non identice cum illa cognoscuntur, cognosciue possunt: licet essentia, quatenus ex se est, sine illis cognosci à Deo possit, ni aliunde ex prædicato scientiæ diuinæ, vt diximus, respignaret: quod obiecti hic poterat ex fundamento illius tertriæ sententiæ memorare certam. t. n. m. 6. (quod non omnino contemnendum esse, diximus) diluam ex his nostris rationibus est: tum quia simul debent Deo repræsentari omnia distincta, nisi aliqua ab aliis distinguantur, vel ex natura rei, vel virtualiter: tum quia ex secunda hac ratione personalia, & contingentia præcisa ab essentia veritatem, & cognoscibilitatem respectu intellectus verè, ac non fictè cognoscens non habent: tum præcipue quia ea virtualis distinctio ficticia profluit, & pure rationis in diuinis est.

* * *

Christoph. de Ortega, De Deo Vno, Tomus I.

CERTAMEN III.

Difficiliorum obiectorum solutio.

1. Nihil adhuc: Deus cognoscit nostras cognitiones præscindentes ex parte obiecti sua metaphysice prædicata, atque repræsentantes vnumquodque ex illis præcise, quin aliud aliquid repræsentent: ergo, & cognoscit obiecta harum præcisionum, quatenus illarum obiecta sunt, & ab eis repræsentantur. Patet: quia cognitio sine obiecto, quatenus ab ea repræsentatur, cognosci nullatenus potest: vnde d. 4. q. vlt. certam. vlt. Deum cognoscere, ac subinde facere entia rationis, quæ nos confundimus, deducemus. Tum sic obiecta earum cognitionum sunt prædicata diuina omnia scorum, ac præcise ab aliis cognita, seu repræsentata: ergo ita ea cognoscit Deus. Nec satis est cognitionem connecti solum cum eo, quod repræsentat; non autem cum eo, quod non repræsentat: quare, vt cognitiones nostræ præscindentes ex parte obiecti cognoscantur à Deo, opus non esse, vt negatio, seu præcisio obiectiuæ ab aliis Dei prædicatis cognoscantur; sed satis esse cognosci à Deo prædicatum præcisum, non tamen vt præcisum: quia licet eam præcisionem, seu negationem obiectiuam prædicati illius ab aliis diuinis intellectibus apponat, & faciat, non tamen eam facit illam cognoscendo; sed non cognoscendo alia prædicata, cum quibus prædicatum illud idem re ipsa est: ac proinde satis erit cognosci à Deo illud prædicatum; sed non cum præcisione obiectiuæ: quare bene poterit à Deo cognitio illa præscindens cognosci cognoscendo iustitiam non cum præcisione identitatis ab omnipotentia, quam, vt dixi, cognitio diuina nequit habere, cum omnia obiecti debeat è suo essentiali prædicato simul repræsentare.

2. Id autem obiecti satis non esse dices. Tum: quia iustitia, vt identificata omnipotentia & reliquis diuinis, non specificat hanc nostram cognitionem præscindentem iustitiam ab eis, sed iustitia conceptus secundum se, ac scorum ab aliis: ergo satis non est, vt nostra hæc cognitio præscindens cognoscatur à Deo, eam cognosci aliis identificatam. Secundò: quia in nostris principis, controuersit, de vniuersalib. eo ipso, quod iustitia præscindatur à nobis, seu cognoscatur, non cognita omnipotentia, & aliis in statu obiectiuo, habet adiunctam carentiam identitatis cum omnipotentia, & aliis, quæ negatio, seu carentia impossibilis re ipsa est, ac proinde negatio rationis, quæ vtiq; licet sine influxu nostræ rationis, seu cognitionis de ipsa fiat: quia negatiuum ens rationis influxu, vt sic loquar, positiuè cognitionis de ipso non eget; sed sola negatione cognitionis rei cum eo, sine quo esse nusquam potest: vt ad negationem physicam satis est actionis in rem, cuius est negatio, defectus; tamen hoc ens rationis negatiuum, seu carentia identitatis iustitiæ præcise, cum diuinis aliis cognosci debet à Deo non minus, quam reliqua rationis entia cognoscenda esse ab illo dicemus d. 4. quæst. vlt. non quidem ex necessitate eius negationis vt sic; sed ex necessitate cognoscendi omnem veritatem, quæ in Deo est. Nequit autem à Deo negatio illa obiectiuæ identitatis illius attributi, ac reliquorum cum aliis cognosci, quin vnum, & aliud à Deo cognoscatur, ac proinde vnum obiectiuè, non aliud: quod & est præscindere, & distinguere sua prædicata, atque se totum explicite per cognitionem suorum prædicatorum singularem cognoscere.

3. Responderi instantiæ prima potest: cognitionem præscindentem prædicatum vnum Dei, aut cuiusvis alterius, ab aliis cum illo identificatis, non esse exclusiuam identitatis eius cum illis: quare neque minus recte concipi à Deo cum concepitur eius obiectum, ac simul res tota, & omnia illius identice cum illa; sed quoniam potest esse cognitio præcisa negatiue excludendo identitatem obiectiuam illius prædicati cum aliis Dei, siue rei alterius, in qua idem omnia sua prædicata sunt. Respondeo vtiq; instantiæ simul: Deum eas omnes obiectiuas negationes fictas

B b 2

siue

IRTEGA
L. A. P. A. C. I.
D. V. I. A.

sive per cognitiones nostras præcisivas vnius prædicati ab aliis, siue per præcisiones negantes cum aliis identitatem cognoscere; sed tamen eas non ad constitutionem veram Dei spectare; sed longe ab ea, & Deo esse, cum impossibiles; & pure rationis negationes sint; Deique totus possibile, & reale quid necessarium essentia sua existens. Item similiter cognoscere ea omnia diuina simul, atque ea omnia esse re ipsa idem: quare neque tunc præcindit ex parte obiecti, cum vnum non cognitis reliquis non cognoscat; licet cognoscat nos præcindere: quia vnum sine alio cognoscimus ac proinde nec sigillatim ea omnia cognoscat, nec se totum explicite.

4. Oppones rursus ex nostra doctrina controuers. de Trinit. d. 5. vbi statuimus Deum per se quarto modo esse solius essentia cognitionem procedere, quin pro eo signo diuinum aliquid, persona Filij, aut Spiritus Sancti, vt obiectum per se quarto modo præcedat: ergo pro eo signo diuinum aliquid à Deo scitur; cum tamen aliquid diuinum non scitur. Id autem ipsum est, Deum circa sua præcindere sua cognitione. Secundo d. proxima. quæst. 5. certam. 2. essentiam solam Dei specificatiuum æquatum scientia diuina esse, nihilque aliud diuinum: indeque ex parte obiecti infinitatem suam omnem trahere scientiam diuinam, vt reliqua omnia obiecta siue creata, siue increata exercite formaliter repræsenter: quod fieri, intelligique nequit, ni scientia diuina in essentiam præcise sumptam prius terminetur: ac proinde pro tunc præcindere ex parte obiecti intelligatur. Respondeo, neutram nostram memoratam sententiam præcisivam essentia ab attributis, & personalitatibus cognitionem cuiusque. Obiectum quippe per se quarto modo processionis verbi cetera diuina ab obiecto scientia diuina, qua illud procedit, neque includit absolute, neque excludit: sed designat id, ratione cuius Verbum procedit; & ex quo, etsi per impossibile cetera identificata illi desissent, æque eodem modo procederet: quoque sublaro, etsi per impossibile adessent cetera, nunquam Verbum procederet. Ad hoc autem opus non est, essentiam præcisive ab aliis diuinis cognosci: quod ipsum dictum puta de specificatiuo scientia diuina. Ad id enim muneris opus non est præcise ab aliis diuinis cognosci; sed tale esse, vt diuinorum, quæ simul, atque indiuisim repræsenterantur, imo & creatorum cognitioni diuina infinitam tribuat ex parte obiecti repræsentationem: quia eiusmodi est, vt reliquis diuinis per impossibile deficientibus, aut ignotis ex illo solo obiecto cognito scientia diuina infinitatem traheret, quam ex aliis, si essentia deficeret, aut non cognosceretur, reliquis cognitis non traheret, imò nihil, ea incognita, cognosceretur. Indeque primarium obiectum eius scientia dicitur; non autem, quod vere hæc in illam præcisam prius terminetur, posteriorque natura in diuina alia. Ad illud de priori originis ad Verbi processionem, in quo nec Verbum, nec Spiritus sanctus est, verum est nec posse cognosci, vt citato loco dicebamus: id tamen non tollit, quod eadem indiuisibili scientia absolute cognoscatur: sed solum quod pro eo priori non cognoscatur: quod signum prius processionis non est; sed processionis, & originis: siquidem in Dei scientia, quæ præcedit, actualis repræsentatio etiam exercita est personarum procedentium pro suo signo posteriori, imò & omnium creaturarum. Cum autem persone procedentes cum essentia ac Deo idem omnino sint, ac non realiter ab eo distinctæ, sicut creaturæ, ac eadem indiuisibili Dei scientia exercite, & formaliter repræsenterantur; nequit ex parte obiecti esse præcisio vnius ab alio, quæ sola repræsentatione vnius, quæ non sit repræsentatio alterius, induci potest, vt ad argumentum respondebamus. certam. 2.

num. 4.
***

QVÆSTIO III.

An secundum statum possibilitatis præcisivæ, alicuiusve futuritionis se cognoscat Deus?

DEVM se totum, suaque omnia similitate obiecti, & cognitionis eo modo, quo est, ac proinde secundum statum existentie, quam essentia sua habet, cognoscere planum ex dictis, atque circa omnem questionem est. An vero, licet essentia sua actu, & exercite existens sit, atque ita necessario à se cognoscatur, cognoscatur à se etiam esse possibilis, an aliquo modo secundum aliquid sui futurus disputari adhuc potest: dirimendumque omnino inde est, quod Deo conceptus verus, ac non fictus possibilitatis metaphysicæ per rationem nostram ab eius existentia diversus eo modo, quo in nobis (si contingentiam essendi, ac non essendi secludas) concedatur, vel negetur: atque vera aliqua futuritio, quæ ex tempore, ac duratione non desumatur. (Hæc enim Deo, ac diuinis omnibus aperte repugnat) in diuino aliquo inueniatur.

CERTAMEN I.

Statuitur circa cognitionem possibilitatis sue à Deo.

1. Prima hæc de represententia sit eorum, qui actualement Dei existentiam, siue esse actu extra essentialem Dei conceptum metaphysicum constituunt: hi enim (in quo cumque essentiam Dei constituunt) cum eam in chimerico, & repugnanti aliquo non collocent, atque illud ante actualement existentiam, vel logicè, vel metaphysicè statuunt, esse non repugnans, ac præcise ab existentia actuali manifestè docent: quod est Deum eiusque essentiam possibilem præcise docere: ac proinde Deum se secundum statum possibilitatis præcisivæ cognoscere, licet simul existentiam suam actualement iuxta proxime dicta cognoscat. Hi vero Doctores sunt Mairon, Bargius, Trombeta, Picus Mirandulus, Vazquez, Salas, Granadaos, Ruiz, Arriaga, Murciani Recentiores citata controu. 1. d. 2. q. 3. cert. 1. n. 2. Præter hos autem alij etiam, qui existentiam à se actualement, siue prædicatum entis, & existentis à se actu nobiscum ad essentiam Dei metaphysicam eodem loco n. 3. aduocant, non admodum leuibis fundamentis eandem sententiam possent docere.
2. Et primo quidem: vel Deus, eiusque essentia, licet necessario existat, repugnans est, vel non repugnans, siue possibilis, vel impossibilis: alterutrum enim, cum contradictoria extrema sint, verificari de Deo, eiusque essentia debet: atqui repugnans, ac impossibilis non est: ergo est non repugnans, & possibilis. Ne autem dicas in prædicato existentia Dei includi non repugnantiam: contra est probatio secunda: quia existentia, quæcumque, & quomodocumque sit, solum excludit formaliter non existentiam rei, cui soli immediate formaliter opponitur: licet præsuppositiue excludat repugnantiam, & impossibilitatem: quatenus rei existentia eius possibilitatem necessitati prioritate logica supponit, quæ sola formaliter immediatè, & contradictorie impossibilitati opponitur. Tertia probatio. Distincta veritas negatur, saltem quoad statum, cum negatur, Deum existere, ac, cum negatur, Deum esse possibilem: ergo non solum primus status existentia; sed & possibilitatis præcisivæ conuenit Deo.
3. Quarto. Notissimam in omnibus, & legitimam consequentiam est ab actu ad potentiam, logicam saltem